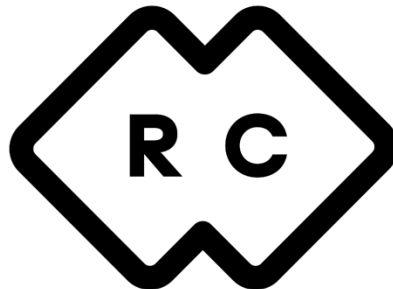

Rotterdamcollege
Aleyda van Raephorstlaan 243
3054 CR Rotterdam

010 21 85 919
directie@rotterdamcollege.nl

Examenreglement schooldiploma VSO-Arbeid Rotterdamcollege

Inhoudsopgave

<i>Inleiding/toelichting</i>	3
<i>Inleiding</i>	3
<i>Wetswijziging VSO</i>	3
<i>Artikel 1</i>	4
<i>Artikel 2. Begrippen</i>	5
<i>Artikel 3. De eisen voor het behalen van het schooldiploma</i>	5
<i>Artikel 4. Het examendossier</i>	7
<i>Artikel 5. De examencommissie van de school</i>	7
<i>Artikel 6. Herkansing</i>	7
<i>Artikel 7. Bezwaarmogelijkheid</i>	8
<i>Artikel 8. Vaststelling en wijziging</i>	8
<i>Artikel 9. Publicatie</i>	8
<i>Artikel 10. Slotbepaling</i>	8

Inleiding/toelichting

Het reglement hieronder heeft voor de VSO-ZMLK scholen in Rotterdam allemaal een gelijke basis. De eindtermen/ eisen die worden beoordeeld zijn ook voor alle scholen gelijk.

De opbouw rond het examen is ook gelijk en de regels rond het examengesprek en een vaste indeling van het Portfolio.

Alleen om de eigenheid van de scholen te kunnen en mogen bewaren, mogen ze ook flexibel aanpassingen maken.

Wat hier volgt is het examenreglement VSO-ZMLK, uitstroomprofiel Arbeid van het Rotterdamcollege.

Inleiding

De situatie is dat de wetgever voorschrijft dat leerlingen van het VSO vanaf het schooljaar 2021-2022 een schoolschooldiploma VSO kunnen behalen. Het schooldiploma geeft deze doelgroep de erkenning die zij verdienen. Met het schooldiploma VSO-Arbeid kunnen de leerlingen van uitstroomprofiel Arbeid aantonen welke resultaten zij tijdens hun schoolloopbaan hebben behaald en het voortgezet speciaal onderwijs hebben afgerond.

Formeel gezien geven de schooldiploma's VSO-Arbeid geen instroomrecht in het vervolgonderwijs. De waarde zit in de resultaten die de leerling heeft behaald, de erkenning voor de leerling en de ouders en de herkenbaarheid van de verschillende onderdelen voor de arbeidsmarkt/ toekomstige werkgevers.

Wetswijziging VSO

De wetswijziging van Artikel 14d van de Wet op de expertisecentra houdt voor VSO-Arbeid het volgende in:

“Artikel 14d. Schooldiploma Praktijkonderwijs vso arbeidsmarktgericht uitstroomprofiel

- 1. De directeur reikt een schooldiploma voortgezet speciaal onderwijs uit aan de leerling die het onderwijs in het arbeidsmarktgerichte uitstroomprofiel verlaat, voor wie de leerplicht, bedoeld in paragraaf 2 van de Leerplichtwet 1969, is geëindigd en die naar het oordeel van de directeur in aanmerking komt voor het schoolschooldiploma VSO arbeidsgericht uitstroomprofiel. De directeur baseert zijn oordeel op een examenreglement dat door het bevoegd gezag wordt vastgesteld.*
- 2. Een portfolio waarin de behaalde resultaten zijn opgenomen, maakt deel uit van het schoolschooldiploma VSO-Arbeid.*
- 3. Bij ministeriële regeling wordt een model voor het schooldiploma vastgesteld.*
- 4. De leerling die een deel van het programma heeft voltooid, de school verlaat en niet op grond van het eerste lid een diploma ontvangt, ontvangt een verklaring.*

Dit examenreglement gaat ervan uit dat het schooldiploma VSO-Arbeid kan worden toegekend als voldaan is aan de volgende eisen:

Aanwezigheid

- ✓ De minimale aanwezigheidsplicht in het onderwijs is 90%;

Rotterdamcollege

Aleyda van Raephorstlaan 243
3054 CR Rotterdam

010 21 85 919
directie@rotterdamcollege.nl

Portfolio

- ✓ In het portfolio toont de leerling aan hoe hij gewerkt heeft aan de verschillende leergebieden en de domeinen wonen, werken, vrije tijd en burgerschap;

Examengesprek

- ✓ Tijdens dit gesprek presenteert de leerling onderdelen uit zijn Portfolio. Dit gesprek vormt de afronding en de mogelijkheid om het schooldiploma VSO-arbeid te behalen;

De kern van het schooldiploma is het opgebouwde portfolio van de leerling. Dit portfolio is de belangrijkste eis om het schooldiploma toe te kunnen kennen. Daarvoor is nodig dat de school helder formuleert aan welke eisen het portfolio moet voldoen. Het staat de school echter geheel vrij om een schooleigen invulling van het portfolio te geven conform de vastgestelde richtlijnen.

Vanaf nu spreken we in dit examenreglement over het schooldiploma.

Artikel 1

Het uitgangspunt is dat alle leerlingen die onderwijs volgen op het VSO, een schooldiploma kunnen behalen, ondanks de grote variatie in mogelijkheden, vaardigheden en competenties.

Aan het schooldiploma worden eisen gesteld waardoor het zowel voor de leerling als de omgeving waarde verkrijgt en maatschappelijk relevant is. Deze eisen betreffen de streef- en beheersingsdoelen zoals die benoemd zijn in de kerndoelen voor het uitstroomprofiel arbeid op het vso.

Er is expliciet aandacht voor de pijlers: wonen, werken, vrije tijd en burgerschap.

Meer specifiek wordt de ontwikkeling inzichtelijk gemaakt op de volgende gebieden:

- De **praktijkvorming** waarbij inzichtelijk gemaakt wordt in welke mate de leerling werknemersvaardigheden en vakvaardigheden beheerst, hoe de stages verlopen zijn en of de leerling certificaten heeft behaald;
- De **loopbaanoriëntatie & -sturing** en presentatie van de leerling van wie hij is, wat hij kan en wat hij wil;
- De **ontwikkeling** van de cognitieve vaardigheden;
- **Burgerschapsvorming** en de mate van zelfstandigheid en zelfredzaamheid;
- De **deelname** aan het onderwijsprogramma (lessen en stage) kent een minimale aanwezigheid van 90% binnen de mogelijkheden van de leerling (≤ 10% ongeoorloofd verzuim).

De wijze waarop het onderwijsleerproces wordt georganiseerd en leerlingen competenties verwerven kunnen verschillen per uitstroomprofiel en per school. De verworven competenties worden opgenomen in het examendossier en zichtbaar gemaakt in het portfolio van de leerling.

De schoolloopbaan wordt afgesloten met een 'examengesprek'. Dit examengesprek is een afrondende bijeenkomst over het portfolio en het onderwijsleerproces. De leerling presenteert (in de meest ruime betekenis van het woord) binnen zijn/ haar mogelijkheden wat hij/ zij geleerd heeft en wat de plannen voor de toekomst zijn. Dit examengesprek wordt op onze school gevoerd door een assessor uit de eigen school en in aanwezigheid van de eigen groepsleerkracht. De assessor neemt het gesprek af.

Aan de leerlingen die voldoen aan de voorwaarden, zoals gesteld in dit examenreglement, reikt de school het schooldiploma uit.

Leerlingen die de schoolloopbaan niet afronden of niet voldoen aan de voorwaarden van het schooldiploma, ontvangen het schooldiploma niet. Zij krijgen een verklaring. Hierin staat beschreven dat de leerling onderwijs heeft gevolgd op de school en aan welke leergebieden gewerkt is.

Rotterdamcollege

Aleyda van Raephorstlaan 243
3054 CR Rotterdam

010 21 85 919
directie@rotterdamcollege.nl

In dit examenreglement zijn de gehanteerde criteria bij het al dan niet verstrekken van het schooldiploma uitgewerkt.

Artikel 2. Begrippen

In dit examenreglement komen de volgende begrippen aanbod in alfabetische volgorde. Elk begrip wordt kort toegelicht.

Assessor:	Een door de examencommissie aangewezen persoon, die bevoegd is om een examengesprek te voeren of een proeve van bekwaamheid te beoordelen. Deze persoon heeft geen belang bij de beoordeling van de leerling (is onafhankelijk).
Bezwaarschrift:	Een bezwaarschrift (of bezwaar) is een document waarmee iemand aangeeft dat hij/ zij het niet eens is met een besluit van de examencommissie.
Examencommissie:	De commissie die beoordeelt of een leerling wel dan niet een schooldiploma behaald heeft.
Examendossier:	Een selectie van bewijzen opgebouwd volgens de gestelde eisen, van het genoten onderwijs.
Examenkandidaat:	Een leerling die het VSO heeft doorlopen en examen gaat doen.
Examenreglement:	Een set van afspraken met betrekking tot het schooldiploma VSO-Arbeid.
Kernvakken:	De vakken, gebaseerd op de kerndoelen ZMLK, genoemd in de schoolgids. Voor het ZMLK zijn dit taal, lezen, schrijven, rekenen, techniek, burgerschap, verkeer, tekenen, muziek en gymnastiek.
Leerlingen:	Leerlingen die een toelaatbaarheidsverklaring voor het VSO hebben, onderwijs volgen en ingeschreven staan in het VSO en die onderwijs volgen in het uitstroomprofiel Arbeid.
Ouder(s)	Ouder(s), verzorger(s) of voogd(en) van de leerling(en).
Portfolio:	Een ontwikkelingsgericht dossier met bewijsstukken van opgedane kennis, vaardigheden en ervaringen. Dit kan digitaal en/of op papier zijn.
Schooldiploma:	Het schooldiploma VSO-Arbeid.
Verklaring:	Leerlingen die niet voldoen aan de gestelde eisen die beschreven staan in het examenreglement om het schoolschooldiploma VSO te behalen, ontvangen een verklaring.
VSO:	Voortgezet speciaal onderwijs.

Artikel 3. De eisen voor het behalen van het schooldiploma

Om het schooldiploma te behalen, dient de leerling te voldoen aan het examendossier (zie Artikel 4). Een leerling bouwt voortdurend aan zijn examendossier door de aanwezigheid en de ontwikkeling op school en stage. De bewijslast van het leer- en ontwikkelproces kan de leerling in het portfolio inzichtelijk maken. De leerling bepaalt zelf wat hij/ zij uit het portfolio wil laten zien.

Aan de leerlingen worden de volgende eisen gesteld:

1. Voldoende onderwijsdeelname
2. Het portfolio
3. Het examengesprek

Ad 1: Voldoende onderwijsdeelname

Een leerling heeft binnen zijn/ haar mogelijkheden voldoende aan het onderwijs deelgenomen (inclusief de individuele stages), bij een aanwezigheid van tenminste 90% gedurende zijn schoolloopbaan.

De mogelijkheden van de leerling zijn individueel bepaald. De leerling heeft niet meer dan 10% ongeoorloofd schoolverzuim. Het percentage wordt berekend over het aantal uren dat de leerling binnen zijn/ haar mogelijkheden aanwezig kon zijn op school.

Het ongeoorloofde verzuim wordt dan vergeleken met het aantal lessen dat de leerling wel op school kon zijn. Deze aanwezigheidseis is op 90% gesteld (rekening houdend met de persoonlijke mogelijkheden van de leerling). Dat wordt besproken in het cvb en met de examencommissie en daar wordt beslist of de leerling op mag voor het examengesprek en dus het diploma, dan wel een verklaring krijgt.

Rotterdamcollege

Aleyda van Raephorstlaan 243
3054 CR Rotterdam

010 21 85 919
directie@rotterdamcollege.nl

Ad 2: Portfolio:

Het portfolio bestaat uit de volgende 4 onderdelen:

1. Praktijkvorming (werken)

De praktijkvorming vormt de kern van het schooldiploma. Hierbij gaat het om de volgende onderdelen (de bewijslast zit in het portfolio van de leerling):

- ✓ Beheersing van de werknemersvaardigheden. De werknemersvaardigheden hebben veel overlap met de sociaal-emotionele competenties waar de leerling aan werkt;
- ✓ Beheersing van (vak)vaardigheden;
- ✓ De stages die de leerling heeft gelopen;
- ✓ Eventueel behaalde (branche) certificaten op het gebied van de praktijkvorming;
- ✓ Een proeve van bekwaamheid (facultatief) kan onderdeel zijn om de beheersing van de werknemersvaardigheden en de vakvaardigheden inzichtelijk te maken.

2. Presentatie “wie ben ik, wat kan ik en wat wil ik?”

De leerling presenteert zichzelf en benoemt de eigen kwaliteiten en motieven binnen zijn/ haar mogelijkheden. De leerling geeft onder andere aan wat hij wil gaan doen op het gebied van werken.

3. Kernvakken

De mate van beheersing van de kernvakken wordt wel inzichtelijk gemaakt, maar weegt minder zwaar dan het onderdeel praktijkvorming voor het schooldiploma.

De eisen aan het niveau voor de leerlingen die het schooldiploma behalen met de uitstroom *Arbeid*:

Voor de leerlingen met uitstroomprofiel *Arbeid* geldt dat de leerling moet voldoen aan het examendossier, dit kan door groei te laten zien in het portfolio van de leerling (bewijzen van ontwikkeling en/of beheersing) op de volgende gebieden;

- De doorgemaakte ontwikkeling op het gebied van de cognitieve ontwikkeling;
- De doorgemaakte ontwikkeling en toekomstwensen op het gebied van de praktijkvorming;
- De doorgemaakte ontwikkeling en toekomstwensen op het gebied van de domeinen ‘Wonen, Vrije tijd en Burgerschapsvorming’;
- De talenten en voorkeuren van de leerling

4. Wonen, vrije tijd en burgerschapsvorming

De leerling heeft actief deelgenomen aan de thema’s op het gebied van wonen, vrije tijd en burgerschap.

- Op het gebied van het domein ‘Wonen’ maakt de leerling de zelfstandigheid en de zelfredzaamheid inzichtelijk door middel van opdrachten die de leerling heeft uitgevoerd;
- Op het gebied van het domein ‘Vrije tijd’ presenteert de leerling welke hobby’s hij heeft en/of hoe hij de vrije tijd wil in gaan inrichten;
- Op het gebied van het domein ‘Burgerschap’ gaat het over als participierend burger kunnen deelnemen aan de maatschappij en het digitaal vaardig zijn. De leerling maakt dit inzichtelijk door middel van opdrachten en/of de deelname aan thema’s en workshops e.d. die de leerling heeft uitgevoerd en/of gevolgd.

Ad 3: Het examengesprek:

Wanneer de leerling het examengesprek mag voeren, dan voldoet de leerling aan de eisen die gesteld zijn onder onderdeel 1 (aanwezigheid) en onderdeel 2 (portfolio).

De leerling presenteert tijdens het examengesprek het portfolio. De presentatie en de presentatievorm zijn passend binnen de mogelijkheden van de leerling. Het portfolio vormt het centrale document van de ontwikkeling en de wensen van de leerling.

In het kader van een leven lang leren kan de leerling het portfolio (digitaal) meenemen naar de volgende fase in het leven van de leerling en het portfolio verder bijhouden en aanvullen.

Tijdens het examengesprek wordt stilgestaan bij wat de leerling heeft geleerd, wat hij/ zij wil gaan doen, hoe hij/ zij dit gaat aanpakken en wat hij/ zij hiervoor nodig heeft.

De voor de leerling vertrouwde groepsleerkracht en een assessor vanuit de eigen school zijn aanwezig bij het

Rotterdamcollege

Aleyda van Raephorstlaan 243
3054 CR Rotterdam

010 21 85 919
directie@rotterdamcollege.nl

examengesprek.

Het examendossier is voor die tijd gecontroleerd door de assessor, aangewezen door examencommissie.

Wanneer de leerling aan alle voorgaande onderdelen voldoet, dan wordt de leerling uitgenodigd voor het examengesprek.

De leerling is feitelijk al geslaagd voor het schooldiploma wanneer hij op mag gaan voor het examengesprek. Wanneer de leerling niet aan de voorgaande onderdelen voldoet, dan kan er een herkansing voor het betreffende onderdeel gedaan worden.

Wanneer de leerling ook niet na een herkansing voldoet aan de voorwaarden om het schooldiploma te behalen, dan gaat de leerling niet op voor het afrondende examengesprek.

Deze leerling zakt niet, maar ontvangt de verklaring.

Artikel 4. Het examendossier

De in Artikel 3 gestelde eisen zijn terug te vinden in het examendossier.

Dit dossier bestaat minimaal uit:

1. Persoonsgegevens, curriculum vitae, pasfoto;
2. Bewijs van voldoende onderwijs- en stagedeelname
3. Het portfolio
4. Een formulier dat de leerling mag opgaan voor het examengesprek met de examencommissie. Dit is als de leerling heeft voldaan aan de in het examenreglement vermelde eisen. De leerling krijgt één herkansingsmogelijkheid als hij/ zij één of meerdere onderdelen van het examendossier nog niet behaald heeft. Wanneer de leerling voldoet aan de gestelde eisen, dan mag de leerling opgaan voor het examengesprek;
5. De schriftelijke uitslag van het examengesprek.

Artikel 5. De examencommissie van de school

De examencommissie bestaat in ieder geval uit:

- De directeur of adjunct-directeur die tevens voorzitter van de commissie is;
- Een secretaris die de verslaglegging en communicatie verzorgt;
- Een coördinator schooldiploma en/of een interne assessor.

De voornaamste taak van de examencommissie is beoordelen of de leerling voldoet aan de eisen, zoals gesteld in Artikel 3 en Artikel 4.

Vervolgens neemt de examencommissie een besluit over:

- Het uitreiken van een schooldiploma of een verklaring;
- Het aangeven van condities waaronder het schooldiploma alsnog behaald kan worden.

De examencommissie komt zes weken voor het examengesprek bijeen of aan het eind van de schoolloopbaan van de individuele leerling (bij eerder uitstromen).

Als een leerling niet voldoet aan de eisen van voldoende certificering en/of voldoende onderwijsdeelname, dan wordt de leerling besproken in de examencommissie. De examencommissie bepaalt of een schoolverlater een schooldiploma dan wel een verklaring ontvangt.

De examencommissie zal informatie inwinnen bij bijv. het team (zoals groepsleerkrachten, zorgteam, leerkrachten die een certificaat niet verstrekt hebben) om een beeld te vormen van de leerling. Als er sprake is van een positieve ontwikkeling en/of van bijzondere omstandigheden, kan de commissie alsnog besluiten tot diplomering. Deze afweging wordt schriftelijk onderbouwd.

Artikel 6. Herkansing

Leerlingen die niet aan de eisen voldoen, zoals die gesteld zijn Artikel 3 en Artikel 4, worden besproken in de examencommissie. Er kan alsnog een examengesprek plaatsvinden, waarna er indien mogelijk een schooldiploma verstrekt kan worden als er sprake is van:

Rotterdamcollege

Aleyda van Raephorstlaan 243
3054 CR Rotterdam

010 21 85 919
directie@rotterdamcollege.nl

- (Alsnog) laten zien te voldoen aan de eisen en/of;
- Bijzondere omstandigheden.

Dit is ter beoordeling van de examencommissie van de school.

Artikel 7. Bezwaarmogelijkheid

Een leerling (of zijn/ haar ouders) kunnen bezwaar aantekenen tegen het besluit van de examencommissie van de school om geen schooldiploma te verstrekken.

Dit feit wordt schriftelijk en mondeling toegelicht aan ouders en de leerling.

Het bezwaar dient binnen één week na het besluit van de examencommissie, schriftelijk, bij de examencommissie te worden ingediend.

Ouders krijgen de mogelijkheid hun bezwaar mondeling toe te lichten.

Het bezwaar wordt behandeld door de examencommissie en de Commissie voor Begeleiding (CvB).

Op advies van de Commissie voor Begeleiding neemt de directeur een beslissing op het bezwaarschrift. De directeur zal binnen vijf werkdagen na het indienen van het bezwaarschrift een bindend besluit nemen.

Dit besluit wordt schriftelijk en met redenen omkleed medegedeeld aan de ouders.

Artikel 8. Vaststelling en wijziging

Dit examenreglement is vastgesteld door het bevoegd gezag van het VSO Rotterdamcollege van de Martinusstichting op 19 januari 2023. Het examenreglement is voorgelegd ter instemming aan de medezeggenschapsraad van de school. Het examenreglement wordt jaarlijks geëvalueerd en waar nodig gewijzigd.

Artikel 9. Publicatie

Het examenreglement van de school ligt ter inzage bij de directeur en de schooladministratie en staat op de website van de school.

Het examenreglement wordt uitgereikt aan (de ouders van) examenkandidaten.

Een samenvatting is in de schoolgids opgenomen en te vinden op de website van de school.

Artikel 10. Slotbepaling

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet en voor zover het de gang van zaken van de examencommissie betreft, beslist de examencommissie.

Dit examenreglement is vastgesteld op 19 januari 2023

Drs. G.J.M. Reinalda

Rotterdamcollege

Aleyda van Raephorstlaan 243
3054 CR Rotterdam

010 21 85 919
directie@rotterdamcollege.nl

Directeur-bestuurder